

UPPSALA
UNIVERSITET

SPRÅKFAK 2024/16

Kompletterande riktlinjer för befordran till professor

vid Språkvetenskapliga fakulteten

Beslutade av Språkvetenskapliga fakultetsnämnden 2024-05-16
(reviderad 2026-03-05)

Innehållsförteckning

Inledning	3
Process	3
Allmänt om bedömningsgrunder	3
1. Vetenskaplig skicklighet	4
UU AO 4.2.1 Vetenskaplig skicklighet	4
UU AO 5.1.1 Behörighet och bedömningsgrunder (professor)	4
Språkvetenskapliga fakulteten	4
2 Pedagogisk skicklighet	6
UU AO 4.2.2 Pedagogisk skicklighet	6
UU AO 5.1.1 Behörighet och bedömningsgrunder (professor)	6
Språkvetenskapliga fakulteten	6
3. Administrativ skicklighet och ledningsskicklighet	7
UU AO Behörighet och bedömningsgrunder	7
Språkvetenskapliga fakulteten	7
Instruktioner till sakkunniga för bedömning av befordran till professor	8
Bilaga 1	10
Instruktion till sökande	10

Inledning

Detta dokument innehåller Språkvetenskapliga fakultetens kompletterande riktlinjer för befordran från universitetslektor till professor. För relevanta avsnitt ur anställningsordningen vid Uppsala universitet hänvisas till UFV 2019/1673, reviderad 2024-11-07.

Instruktioner till sökande finns som bilaga till dokumentet. Den sökande uppmanas att utforma ansökan enligt bilaga 1. Instruktionen kan användas av de sakkunniga som stöd.

Process

En tillsvidareanställd universitetslektor som vill ansöka om befordran till professor anmäler detta till fakultetshandläggaren. Språkvetenskapliga fakultetens rekryteringsgrupp beslutar efter inledande granskning av ärendet om vidare prövning av ansökan. Om rekryteringsgruppen beslutar att föreslå avslag av ansökan ska det motiveras.

Som del av processen kommer rekryteringsgruppen, utöver att beakta de skriftliga underlagen, även genomföra en intervju med den sökande. Den sökande ska också göra en kort presentation av genomförd forskning, planer för kommande forskningsprojekt och pedagogisk grundsyn.

Allmänt om bedömningsgrunder

Samma behörighetskrav och bedömningsgrunder som vid anställning som professor gäller vid befordran från universitetslektor som befordran till professor. Enligt Uppsala universitets anställningsordning under 4.2 Bedömningsgrunder anges att ”18§ Områdes-/fakultetsnämnd kan besluta om områdesspecifika definitioner av skicklighet. Dessa kompletterar och specificerar ytterligare de definitioner av skicklighet som återfinns i 19–30§§”.

Av sex bedömningsgrunder vid anställning av lärare som tas upp i Anställningsordningen är fyra av relevans inom Språkvetenskapliga fakulteten: vetenskaplig skicklighet, pedagogisk skicklighet, administrativ skicklighet och ledningsskicklighet.

Även om anställningsordningen medger att endast de två förstnämnda anses nödvändiga, ska alla fyra bedömningsgrunderna beaktas vid befordran från universitetslektor till professor vid Språkvetenskapliga fakulteten. Enligt anställningsordningen är administrativ skicklighet och ledningsskicklighet bedömningsgrunder vid anställning som innebär eller kan komma att innebära administrativt arbete respektive arbetsledning.

Bland de fyra bedömningsgrunderna intar vetenskaplig skicklighet en särställning. Vid en samlad värdering är vetenskaplig skicklighet därför ett nödvändigt krav. Att en sökande har särskilt hög pedagogisk, administrativ eller ledningsskicklighet innebär inte att kravet på vetenskaplig skicklighet får sänkas. Framför allt ska meriterna de senaste 10 åren beaktas.

1. Vetenskaplig skicklighet

UU AO 4.2.1 Vetenskaplig skicklighet

19§ Vetenskaplig skicklighet utgör en bedömningsgrund vid anställning av professor, universitetslektor, biträdande universitetslektor.

20§ Vetenskaplig skicklighet avser forskningsmeritering. Vid bedömning av vetenskaplig skicklighet ska i första hand vetenskaplig kvalitet beaktas. Även forskningens omfattning, främst med avseende på djup och bredd, ska tillmätas betydelse. Vidare ska förmåga att planera, initiera, leda och utveckla forskning och utbildning på forskarnivå, förmåga att i konkurrens erhålla medel för forskning, liksom visad förmåga till interaktion både inomvetenskapligt och med det omgivande samhället tillmätas betydelse.

UU AO 5.1.1 Behörighet och bedömningsgrunder (professor)

31§ Den vetenskapliga skickligheten ska ha visats genom självständiga forskningsinsatser och genom att den sökandes meriter i ett internationellt perspektiv håller mycket hög kvalitet. Den sökande ska ha visat skicklighet i att planera, initiera, leda och utveckla forskning, ha visat förmåga att i konkurrens erhålla forskningsanslag samt uppvisa väl dokumenterad skicklighet i handledning på forskarnivå. Den sökandes bidrag till det internationella och nationella vetenskapssamhället ska bedömas bland annat utifrån kvalitet och omfattning av vetenskaplig publicering. Kraven på internationell meritering ska bedömas med hänsyn till ämnets karaktär och specifika förutsättningar.

Språkvetenskapliga fakulteten

Den vetenskapliga skickligheten ska bedömas utifrån de grunder som anges i Uppsala universitets anställningsordning 31§:

1. självständiga forskningsinsatser av mycket hög kvalitet,
2. förmåga att erhålla forskningsanslag i konkurrens,
3. väl dokumenterad förmåga i handledning på forskarnivå,
4. skicklighet i att planera, initiera, leda och utveckla forskning.

Vid Språkvetenskapliga fakulteten baseras bedömningen enligt följande.

Självständiga forskningsinsatser

Den vetenskapliga produktionen ska uppvisa såväl bredd som djup och dokumentera en tydlig vetenskaplig utveckling. Vid befordran är tydlig vetenskaplig progression ett viktigt bedömningskriterium. Det innebär att självständiga forskningsinsatser i betydande grad ska överstiga vad som krävs för docentkompetens, såväl kvalitativt som kvantitativt. Sökande måste kunna redogöra för hur kravet på progression är uppfyllt.

Forskningsresultaten ska vara av hög kvalitet och fått genomslag i vetenskapssamhället. Produktionen kan bestå av såväl böcker som artiklar av olika längd beroende på disciplinens publiceringstraditioner men bör kvantitativt motsvara minst tre doktorsavhandlingar.

Produktionen ska i stor utsträckning vara publicerad i för ämnesområdet erkända och expertgranskade publiceringskanaler med god nationell och internationell spridning.

Forskningsanslag i konkurrens

Sökanden ska som huvudsökande kunna dokumentera framgång om anslag för projektforskning från forskningsråd, stiftelser eller liknande. Här inkluderas inte forskning finansierad av lärosätets egna basanslag (t.ex. forskningstid i tjänsten), interna strategiska satsningar inom universitetet eller stipendier.

Det tillmäts särskild betydelse att inte endast ha erhållit externa forskningsmedel för egen forskning utan även för andras.

Handledning på forskarnivå

Den sökande ska som huvudhandledare ha handlett minst en doktorand till disputation, eller i ansökan kunna dokumentera ett motsvarande djup och bredd i erfarenheterna av handledning på forskarnivå, såvida inte särskilda skäl föreligger. I det fall den sökande inte har varit huvudhandledare ska handledningens omfång och innehåll tydligt framgå. I sådana fall ska handledningserfarenhet från andra nivåer beskrivas av den sökande. Sakkunniga ska, med hänvisning till anställningsordningens 32§ avseende krav på pedagogisk utbildning, uttryckligen ta ställning till om det i sökandes i meriter redovisas ett motsvarande djup och bredd i erfarenheterna av handledning på forskarnivå.

Sökanden ska ha genomgått forskarhandledningsutbildning om minst tre veckor.

Planera, initiera, leda och utveckla forskning

För befordran krävs en vetenskaplig skicklighet och engagemang utöver den egna forskningen, såsom förmåga att utveckla forskningsfält, ta ansvar för forskningsmiljöer samt framgångsrikt fullborda projekt. Den sökande förväntas även vara aktiv inom vetenskapssamhället genom flera och varierade vetenskapliga förtroendeuppdrag, såsom opponent- och betygsnämndsuppdrag, sakkunniguppdrag, uppdrag som referee (för tidskrifter), redaktörskap, medlemskap i vetenskapliga redaktionsråd m.m. (se bilaga 1).

Erfarenhet av samverkan med aktörer utanför högskolesektorn tillmäts betydelse.

2 Pedagogisk skicklighet

UU AO 4.2.2 Pedagogisk skicklighet

21§ Pedagogisk skicklighet utgör en bedömningsgrund vid anställning av professor, universitetslektor, biträdande universitetslektor och universitetsadjunkt.

22§ Pedagogisk skicklighet avser utbildnings meritering. Vid bedömning av pedagogisk skicklighet ska i första hand pedagogisk kvalitet beaktas. Omfattning, såväl bredd som djup, ska tillmätas betydelse. Vidare ska förmåga att planera, initiera, leda och utveckla utbildning, liksom förmåga att forskningsanknyta undervisningen tillmätas betydelse. Även förmåga att genom utbildningen samverka med det omgivande samhället bör ingå i den pedagogiska skickligheten.

UU AO 5.1.1 Behörighet och bedömningsgrunder (professor)

32§ Den pedagogiska skickligheten ska ha visats genom omfattande meriter inom utbildning i enlighet med 22§. Därutöver ska den sökande uppvisa väl dokumenterad skicklighet i handledning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

En förutsättning för att pedagogisk skicklighet ska anses föreligga är genomgången, för verksamheten relevant, högskolepedagogisk utbildning, omfattande minst tio veckor, eller motsvarande kunskaper. Om det föreligger särskilda skäl kan den högskolepedagogiska utbildningen genomföras under de första två anställningsåren. Den pedagogiska utbildningen ska inkludera forskarhandledarutbildning.

Språkvetenskapliga fakulteten

Den pedagogiska skickligheten ska bedömas utifrån de grunder som anges i Uppsala universitets anställningsordning 22 och 32§§:

1. egen undervisning: kvalitet, bredd och djup,
2. skicklighet i att planera, initiera, leda och utveckla undervisning och utbildning.

Vid Språkvetenskapliga fakulteten baseras bedömningen enligt följande.

Egen undervisning: kvalitet, bredd och djup

Sökanden ska ha en dokumenterad och bred erfarenhet av utbildning på grundnivå och avancerad nivå och olika former för undervisning och av handledning av självständiga arbeten.

Sökanden ska ha visat förmåga att forskningsanknyta undervisningen.

Sökanden ska ha genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst 10 veckor, inkl. forskarhandledarutbildning.

Sökanden ska redovisa sina pedagogiska meriter på ett sådant sätt att kvalitet och omfattning kan bedömas.

Förmåga att planera, initiera, leda och utveckla utbildning och undervisning

För befordran krävs pedagogisk skicklighet och engagemang utöver den egna undervisningen, såsom förmåga att utveckla kurser och program, genomföra pedagogiska projekt, framställa läromedel, delta i pedagogiska konferenser och utbildningsutvärderingar, vara medlem i arbetsgrupper och beredningsorgan, inneha förtroendeuppdrag som studierektor, programsamordnare eller ämnessamordnare (se bilaga 1).

Erfarenhet av samverkan med aktörer utanför högskolesektorn tillmäts betydelse.

3. Administrativ skicklighet och ledningsskicklighet

Den administrativa skickligheten avser förmåga att effektivt organisera, planera och prioritera arbetet inom givna tidsramar. De administrativa meriterna ska vara dokumenterade i form av intyg om administrativa insatser, som verksamhetsplanering och resurshantering samt aktivt deltagande i arbetsgrupper, utskott, styrelser och nämnder.

UU AO Behörighet och bedömningsgrunder

27§ Administrativ skicklighet utgör en bedömningsgrund vid anställning som innebär eller kan komma att innebära administrativt arbete.

28§ Administrativ skicklighet visas bland annat genom förmåga att planera, organisera och prioritera arbetet på ett effektivt och för ändamålet anpassat sätt samt genom förmåga att ange och hålla tidsramar. Till skickligheten räknas övergripande verksamhetsplanering samt förmåga att hantera resurser på ett sätt som speglar verksamhetens prioriteringar liksom förmåga att arbeta strukturerat och utifrån en medvetenhet om mål och kvalitet.

29§ Ledningsskicklighet utgör en bedömningsgrund vid anställning som innebär eller kan komma att innebära arbetsledning, det vill säga ansvar för ledning av verksamhet och/eller personal.

30§ Ledningsskicklighet visas genom förmåga att leda verksamhet och personal, fatta beslut, ta ansvar samt motivera och förse andra med de förutsättningar som krävs för att effektivt nå gemensamma mål. Förmåga att samordna gruppen såväl som att bidra till att skapa engagemang, delaktighet och arbetsglädje samt förmåga att hantera konflikter utgör ytterligare exempel på visad skicklighet.

Språkvetenskapliga fakulteten

Den administrativa skickligheten och ledningsskickligheten ska bedömas utifrån de grunder som anges i Uppsala universitets anställningsordning 28 och 30§§:

1. förmåga att planera, organisera, prioritera arbetet och hantera resurser,
2. förmåga att leda verksamhet och personal, motivera och skapa förutsättningar för andra.

Eftersom administration och ledning i hög utsträckning sker på svenska ska den sökande kunna använda sig av svenska som arbetsspråk.

Planera, organisera, prioritera arbetet och hantera resurser

I en sammanvägd bedömning för befordran ska uppdrag med ansvar för utbildning och pedagogisk utveckling särskilt beaktas.

Leda verksamhet och personal, skapa förutsättningar

För befordran tillmäts ledningsskicklighet och engagemang utöver den egna forskningen och undervisningen betydelse. Det kan visas genom förmåga att på ett gott sätt leda verksamhet och personal och ansvara för att gemensamma mål uppnås, samt förmåga att skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten och bidra till en god arbetsmiljö.

Ledningsskicklighet visas också genom kunskap och utbildning inom ledarskap och/eller erfarenhet av medverkan i ledning av enhet/institution/fakultet/universitet.

Ledarskap kan även visas genom uppdrag i vetenskapliga nätverk och föreningar.

Det ska också beaktas om den sökande har deltagit aktivt inom arbetsgrupper på institutions-, fakultets-, områdes- eller universitetsnivå (se bilaga 1).

Instruktioner till sakkunniga för bedömning av befordran till professor

Som stöd för de sakkunniga i deras arbete hänvisas till universitetets anställningsordning och fakultetens kompletterande riktlinjer.

Vid bedömning av ansökan för befordran till professor ska särskild vikt fästas vid vetenskaplig skicklighet. Lika stor omsorg ska ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som den vetenskapliga skickligheten. Om den sökande inte varit huvudhandledare för minst en doktorand till disputation, ska de sakkunniga uttryckligen ta ställning till om det i den sökandes meriter redovisas ett motsvarande djup och bredd i erfarenheterna av handledning på forskarnivå.

De sakkunniga ska individuellt avge yttranden över den sökandes vetenskapliga och pedagogiska skicklighet. Utöver en genomgång av den sökandes meriter ska såväl vetenskaplig som pedagogisk och övrig skicklighet bedömas. En sakkunniggranskning behöver inte resultera i ett bifall, utan yttrandet ska grundas på de kriterier som nämns ovan. I konklusionen ska en sammanvägning av samtliga bedömningsgrunder göras; vetenskaplig, pedagogisk respektive övrig meritering. Yttrandet ska omfatta minst 2000 ord och utmynna i ett klart ställningstagande som logiskt följer av argumentationen.

Sakkunnigutlåtandena ställs till rekryteringsgruppen och sänds till handläggaren, via e-rekryteringssystemet eller med e-post, sprakfak@sprakvet.uu.se.

Sakkunnigutlåtandena blir offentliga handlingar när de inkommit till universitetet. De sakkunniga förväntas delta (via videolänk/telefon) i rekryteringsgruppens sammanträde för behandling av ärendet, dock inte i gruppens beslut.

Eventuella jävsförhållanden mellan den sökande och sakkunniga, såsom handledar- eller medförfattarskap, bör uppmärksammas tidigt under rekryteringsprocessen.

Om rekryteringsgruppen finner att utlåtandena inte uppfyller gruppens krav, t ex vad gäller bedömning av den sökandes pedagogiska meriter, kan utlåtandena komma att återsändas för komplettering.

Vid bedömningen av den vetenskapliga skickligheten ska sakkunniga göra en innehållslig kvalitetsbedömning av de åberopade publikationerna. Sakkunnigbedömningen ska inte stanna vid en ren kvantitativ utvärdering, såsom t.ex. antal internationella publikationer, citationsindex m.m. Härvidlag ska också beaktas samverkan med det omgivande samhället, populärvetenskaplig verksamhet, forskningsinformation m.m.

Vid bedömningen av den sökandes pedagogiska meriter bör hänsyn tas till undervisningserfarenhet (inklusive handledning och examination) vad gäller t ex olika nivåer, undervisningsformer, kursansvar, pedagogiskt ledarskap etc. Vidare bör beaktas den sökandes pedagogiska utbildning, pedagogiskt utvecklingsarbete och forskning om utbildning, läromedelsframställning, utbildningsplanering och utbildningsadministration. Den sökandes egenreflektion bör också kommenteras, såväl som pedagogiska samverkansinsatser.

Vad gäller administrativa meriter och ledningsmeriter hänvisas till anställningsordningen 28§ resp. 30§. Faktorer som kan vara underlag för bedömningen av dessa meriter är de sökandes förmåga till och erfarenhet av personal-, ekonomi- respektive utbildningsadministration, beslutsfattande och ledning, samt erfarenheter från verksamhet utanför högskolan.

Instruktion till sökande

Här nedan listas aktiviteter som kan ingå i meriteringen. Vissa är krav för befordran medan andra ingår som en del av en helhetsbedömning. Instruktionen är ett stöd för den sökande vid utformningen av ansökan.

Ansökan ska innehålla följande delar: CV, vetenskaplig meritering, pedagogisk meritering, ledningsskicklighet och administrativ skicklighet. Se Anvisningar till sökande vid rekrytering av lärare (SPRÅKFAK 2012/64, bilaga 2).

Vetenskaplig skicklighet
Självständiga forskningsinsatser (sakkunniggranskade publikationer markeras i publikationslistan)
· monografier
· artiklar
· kapitel i bok
· recensioner
· övriga vetenskapliga publikationer
Forskningsanslag i konkurrens
· beviljade projektansökningar
· externfinansierade anställningar i (inter-)nationell konkurrens
Planera, initiera, leda och utveckla forskning
· deltagande med föredrag
· inbjuden talare
· redaktör för vetenskaplig tidskrift
· sakkunniggranskning av vetenskapliga artiklar eller annan vetenskaplig fackgranskning
· opponenter vid disputation
· ledamot av betygsnämnd
· sakkunnig vid tillsättningar av akademiska lärartjänster eller kompetensbedömningar
· medverkan vid forskningsutvärderingar
· sakkunnig för ansökningar om forskningsanslag
· ledamot av forskningsråd
· samverkan inom vetenskapliga nätverk och liknande
· samverkan med aktörer utanför högskolesektorn
Handledning på forskarnivå
· huvudhandledare

· biträdande handledare
Pedagogisk skicklighet
Pedagogisk kvalitet, bredd och djup (krav)
· grundnivå
· avancerad nivå
· forskarnivå
· handledning av självständiga arbeten
· högskolepedagogisk utbildning om minst 10 veckor, inkl. forskarhandledningskurs
· forskningsanknuten utbildning
Planera, initiera, leda och utveckla utbildning och undervisning,
· kurs- och programutveckling
· pedagogiska projekt
· framställda läromedel
· medverkan i pedagogiska konferenser
· medverkan i utbildningsutvärderingar
· uppdrag i arbetsgrupper och beredningsorgan
· uppdrag som studierektor, programsamordnare eller ämnessamordnare
· samverkan med aktörer utanför högskolesektorn
Administrativ skicklighet och ledningsskicklighet
Planera, organisera, prioritera arbetet och hantera resurser
· ansvar för utbildning och pedagogisk utveckling
· ledarskap i vetenskapliga nätverk och föreningar
· utbildning för och dokumenterad skicklighet inom akademiskt ledarskap
Leda verksamhet och personal, skapa förutsättningar
· medverkan i ledning av enhet/institution/fakultet/universitet eller motsvarande
· aktivt arbete eller uppdrag inom arbetsmiljö-, etik-, jämlikhets-, jämställdhets-, miljö-, mångfalds- eller tillgänglighetsfrågor
· deltagande i nämnder, arbetsgrupper och organ inom universitetet och högskolesektorn